

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

تیام خزاعی

نام آزمون: تکلیف درس سوم فارسی دهم

تاریخ آزمون:

۱ متن زیر با همه ابیات قرابت مفهومی دارد؛ به جز.....

«عامل شهری به خلیفه نبشت که دیوار شهر خراب شده است، آن را عمارت باید کردن. جواب نبشت که شهر را از عدل، دیوار کن؛ که حاجت نیست به گل و خشت و سنگ و گچ.»

- ۱) چو خشنود داری جهان را به داد
- ۲) همه داد کن تو به گیتی درون
- ۳) به داد و دهش کوش و نیکی سگال
- ۴) اگر دادگر چند بی کس بود
- توانگر بمانی و از داد شاد
- که از داد هرگز نشد کس نگون
- ولی را پرور عدو را بمال
- ورا راستی پاسبان بس بود

۲ در همه گزینیه‌ها آرایه «حُسن تعلیل» به چشم می‌خورد به جز گزینیه.....

- ۱) یک رنگی و بوی تازه از عشق بگیر
- ۲) دلم خانه مهر یار است و بس
- ۳) تویی بهانه آن ابرها که می‌گیرند
- ۴) بشکن دل بی‌نوی ما را ای عشق
- پرسوزترین گزاره از عشق بگیر
- از آن می‌نگنجد در آن کین کس
- بیا که صاف شود این هوای بارانی
- این ساز شکسته‌اش خوش‌آهنگ‌تر است

۳ چند تا از واژه‌های قافیه‌ای ابیات زیر وابسته گروه اسمی هستند و نه هسته؟

- الف) در مملکت چو غرّش شیران گذشت و رفت
- ب) بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت
- ج) زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت
- د) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن
- ه) بر تیر جورتان ز تحمّل سپر کنیم
- این عوعو سگان شما نیز بگذرد
- هم بر چراغدان شما نیز بگذرد
- ناچار، کاروان شما نیز بگذرد
- تأثیر اختران شما نیز بگذرد
- تا سختی کمان شما نیز بگذرد

- ۱) دو تا
- ۲) سه تا
- ۳) چهار تا
- ۴) هر پنج تا

۴ آرایه «حسن تعلیل» را در کدام بیت می‌توان یافت؟

- ۱) لاله یا رب ز چه رو سرخ برآمد در باغ
- ۲) ای میان تو چو یک موی و دهان یک سر موی
- ۳) آن چنان خوار و حقیرم که مرا دشمن و دوست
- ۴) کی دل مرده‌ات از باد صبا زنده شود
- مگر آن نیز چو من سرو روانی دارد
- نتوان دیدن از آن موی میان یک سر موی
- چون سگ از پیش برانند به دشمن‌کامی
- نفس عیسوی از باد هوا می‌طلبی

۵ مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

- ۱) چو شه در عدل خود نمود سستی
- ۲) اگر زمانه بنازد ز عدل او نه شگفت
- ۳) رسم ستم نیست جهان یافتن
- ۴) ظلم را بندد به جای عدل کار
- پدید آمد جهان را تندرستی
- که عدل او ز حوادث زمانه را سپر است
- ملک به انصاف توان یافتن
- عدل را داند به سان ظلم عار

۶ در کدام بیت، آرایه نسبت داده شده به آن نادرست است؟ (با تغییر)

- ۱ وقت هر کار نگهدار که نافع نبود / نوش دارو که پس از مرگ به سهراب دهی: تلمیح
- ۲ حسب حالم سخنی بس خوش و موجز یاد است / عرضه دارم اگر رخست اطناب دهی: نغمه حروف
- ۳ مده از دست کنون فرصت امکان چو تو را / دست آن هست که داد دل احباب دهی: مجاز
- ۴ به دل دشمن اگر خود بود از آهن و روی / چون به هیبت نگری لرزش سیماب (جیوه) دهی: حسن تعلیل

۷ در کدام بیت، آرایه «حسن تعلیل» به کار رفته است؟

- ۱ آمد بهار عاشقان، معشوق گل رخسار کو / پُر بی دلان شد باغ ها، آخر بگو دلداری کو
- ۲ نیایش در دل خسرو اثر کرد / دلش را چون فلک، زیر و زبر کرد
- ۳ خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده / که اندر خاک می جویند ایام جوانی را
- ۴ در این چمن که ز پیری خمیده شد کمرم / زشاخ های بقا بعد از این چه بهره برم

۸ در کدام گزینه همه آرایه های «کنایه - حسن تعلیل - تشبیه - مراعات نظیر» وجود دارد؟

- ۱ بر طرب حمل مکن سرخی رویم که چو جام / خون دل عکس برون می دهد از رخسارم
- ۲ نخواستم که بگویم حدیث عشق و چه حاجت / که آب دیده سرخم بگفت و چهره زردم
- ۳ عاقلان نقطه پرگار وجودند ولی / عشق داند که در این دایره سرگردانند
- ۴ چه حاجت است به اظهار عشق پیش تو ما را / که اشک گوید و رخسار زرد و رنگ پریده

۹ واژه «عامل» در کدام گزینه معنای متفاوتی دارد؟

- ۱ شنیدم فلان عامل را که فرستادی در ولایت بر رعیت دست درازی می کند.
- ۲ اساسی ترین عامل پیدایش شعر احساس و عاطفه است.
- ۳ عامل شهری به خلیفه نوشت که دیوار شهر خراب شده است و آن را عمارت باید کرد.
- ۴ گفت: وقتی عامل را عزل کنی که مال رعیت را تمام ستانده باشد و در خزانه ملک نهی.

۱۰ معنی چند واژه درست است؟

فروغ = پرتو / یله = پشتوانه / ورطه = گرداب / خیره = لجوج / نیلوفری = لاجوردی / تعلل = درنگ کردن / زهی = آفرین / زهره در = بسیار ترسناک / نمط = روش / هنگامه = زمانه / حضيض = جای پست در زمین / عمارت = آبادانی

- ۱ هفت ۲ هشت ۳ نه ۴ ده

۱۱ در کدام بیت دو گروه با ساختار «هسته + مضاف الیه + مضاف الیه» هست؟

- ۱ کردم اندیشه سر خویش توان داد به تو / آن سر زلف پریشان نتوان داد ز دست
- ۲ ما را خیال دوست به فریاد می رسد / ورنی شب فراق به پایان که می برد
- ۳ اگر چه از شکن زلف خوب رویان شد / دلم شکسته ولی عهد روی او نشکست
- ۴ مرا دماغ ز بویت هنوز مشکین است / دهان من به حدیث لب تو شیرین است

۱۲ در کدام بیت حسن تعلیل وجود دارد؟

- ۱ اشک خونین بنمودم به طیبیان گفتند / درد عشق است و جگر سوز دواپی دارد
- ۲ نزدیک شد که از نفس لاله بشکفتد / مهر لبم که غنچه بستان راز بود
- ۳ جنبش سرو تو پنداری کز باد صباست / نه که از ناله مرغان چمن در طرب است
- ۴ هرگز نیامد آیت نوری به روی کار / گردانده ام بسی ورق روزگار خویش

۱۳ در کدام بیت «حسن تعلیل» وجود ندارد؟

- ۱ عجب نیست از خاک اگر گل شکفت / که چندین گل اندام در خاک خفت
- ۲ خورشید فروزنده شبی پرده نشین شد / کآمد به در از پرده مه چارده نو
- ۳ اشک غماز من از سرخ بر آمد چه عجب / خجل از کرده خود پرده دری نیست که نیست
- ۴ هرگه به صد کرشمه پری وار بگذری / بر چشم خود فرشته کشد خاک راه تو

۱۴ واژه‌های «شفق، فلق، حضيض» به ترتیب چه معنایی دارند؟

- ۱ سرخی هنگام غروب خورشید، سپیده صبح، جای پست
 ۲ سرخی هنگام غروب خورشید، سپیده صبح، سرخی هنگام غروب خورشید، جای پست
 ۳ سرخی هنگام غروب خورشید، سپیده صبح، جای مرتفع
 ۴ سرخی هنگام غروب خورشید، سپیده صبح، سرخی هنگام غروب خورشید، جای مرتفع

۱۵ کدام ضرب‌المثل هم‌معنای عبارت «شرف المكان بالمکین» است؟

- ۱ تیمم باطل است آن‌جا که آب است. ۲ بالا اونجاست که بزرگ نشسته باشه. ۳ جابه‌جا کنعبد و جابه‌جا کنستعین. ۴ توی بلا بودن بهتر از کنار بلا بودن.

۱۶ آرایه‌های شعر «و صداقت // شیرین‌ترین لبخند // بر لبان اراده توست» در کدام گزینه درست آمده است؟

- ۱ تشبیه، تشخیص، تناقض ۲ مراعات‌نظیر، حس‌آمیزی، استعاره ۳ مراعات‌نظیر، حس‌آمیزی، کنایه ۴ استعاره، تشبیه، مجاز

۱۷ مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱ خلق چو مرغایان زاده ز دریای جان
 ۲ هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست
 ۳ ما به فلک بوده‌ایم یار ملک بوده‌ایم
 ۴ موج ز خود رفته‌ای تیز خرامید و گفت
 ۱ کی کند این جا مقام مرغ کز آن بحر خاست
 ۲ ما به فلک می‌رویم عزم تماشا که راست؟
 ۳ باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست
 ۴ هستم اگر می‌روم گر نروم نیستم

۱۸ در عبارات زیر، زمان افعال به ترتیب کدام است؟

دلاک جان ایل، پیام فرستاده بود که باید بی‌نیازم کنی. بیچاره خبر نداشت که بانک، فقط هزین‌های هفته‌ای از ماهم را می‌داد.

- ۱ ماضی ساده، مضارع مستمر، ماضی مستمر، ماضی استمراری
 ۲ ماضی بعید، مضارع التزامی، ماضی مستمر، مضارع اخباری
 ۳ ماضی نقلی، مضارع اخباری، ماضی ساده، ماضی استمراری
 ۴ ماضی بعید، مضارع التزامی، ماضی ساده، ماضی استمراری

۱۹ ساختار همه گروه‌های اسمی زیر یکسان است به‌استثنای گزینه

- ۱ غبظۀ بزرگ زندگانی ۲ گوشۀ روشن وجدان ۳ سر کودک عقل ۴ طالع مسعود خویشتن

۲۰ نقش دستوری گروهی که در ابیات زیر بیش از یک وابسته پسین دارد کدام است؟

خوش گرفتند حریران سر زلف ساقی
 گر فلکشان بگذارد که قراری گیرند
 یا رب این بچه ترکان چه دلیرند به خون
 که به تیر مژه هر لحظه شکاری گیرند

- ۱ مضاف‌الیه ۲ مفعول ۳ نهاد ۴ متمم

۲۱ در کدام بیت «اسم + مضاف‌الیه + مضاف‌الیه + مضاف‌الیه» به کار رفته است؟

- ۱ سلسله موی دوست حلقه دام بلاست
 ۲ چیست غذای عشق تو این جگر کباب من
 ۳ دیوانۀ قلمروی صحرای وحشتیم
 ۴ نفس یک پا درون خانه یک پا در برون دارد
 ۱ هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست
 ۲ چیست دل خراب من کارگه وفای تو
 ۳ ما را سواد شهر بود مایۀ عذاب
 ۴ کسی محکم عنان بادپای عمر چون دارد؟

۲۲ در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه افعال مصدر «شدن» کاربردی دوگانه دارند.

- ۱ هر زمان از قیل و قال هر کسی از جا مشو
 ۲ خوابم بشد از دیده در این فکر جگر سوز
 ۳ گفتمی «کمال» از کار خود غافل مشو، کاری بکن
 ۴ شد سیاهی «صائب» از داغ درون لاله محو
 ۱ گر زمانه هم‌چو سندان شد تو چون ارزن مباش
 ۲ کاغوش که شد منزل آسایش و خوابت
 ۳ این است کار من که شد سر در سر کار توام
 ۴ کی ندانم صبح خواهم شد شب دیجور من

۲۳ در کدام بیت گروه اسمی علاوه بر صفت بیانی، مضاف‌الیه هم دارد؟

- ۱ طهارت ار نه به خون جگر کند عاشق
 ۲ در وفای عشق تو مشهور خوبانم چو شمع
 ۳ طلوع صبح سعادت فرارسد که شبش
 ۴ دوش کز هجر تو دل حالت ظلمتکده داشت
 ۱ به قول مفتی عشقش درست نیست نماز
 ۲ شب‌نشین کوی سربازان و رندانم چو شمع
 ۳ یگانه یار به خلوت بداد اذن ورود
 ۴ یاد تو شمع فروزنده آن محفل بود

۲۴ در کدام بیت گروه اسمی با ساختار (اسم + صفت + مضاف‌الیه) وجود دارد؟

۱ از دامن تو دست ندارند عاشقان	۲ ماجرای دل خون گشته نگویم با کس
۳ ز دست کوتاه خود زیر بارم	۴ دوش بیماری چشم تو ببرد از دستم
پیراهن صبوری ایشان دریده‌ای	ز آنکه جز تیغ غمت نیست کسی دمسازم
که از بالا بلندان شرمسارم	لیکن از لطف لب صورت جان می‌بستم

۲۵ در ابیات زیر چند گروه اسمی دو مضاف‌الیه دارد؟

دهان تنگ شیرینش مگر ملک سلیمان است	۱ یکی
به خواری منگر ای منعم ضعیفان و نحیفان را	۲ دو
که نقش خاتم لعلش جهان زیر نگین دارد	۳ سه تا
که صدر مجلس عشرت گدای ره نشین دارد	۴ چهار تا